

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

В.М. Слатвінська

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
магістр права факультету міжнародно-правових відносин*

Позиція України як морської держави вимагає дотримання глобальних тенденцій світової морської торгівлі, а також Чорноморського та Азовського регіонів. Потреба у розвитку внутрішнього морського господарського комплексу зумовлена високою прибутковістю ринку транспортних послуг завдяки загальноновизнаним конкурентоспроможним перевагам водного перевезення (екологічна сумісність, низькі ціни, інвестиційна привабливість та ін.).

Потребує переосмислення регулювання відносин на морському й річковому транспорті, а саме спробуємо відповісти на ключове питання – чому необхідно керуватися нормами господарського права при регулюванні водного транспорту?

На нашу думку, слід звернутися до галузевого характеру водного транспорту як виду транспорту.

Відмітимо, що галузевий характер як відомо проявляється у системно-смысловому значенні транспорту та полягає в тому, що це вид народного господарства, комплекс засобів, які забезпечують перевезення, процес транспортування, партія вантажу, яка слідує до місця призначення та вид суспільної діяльності [1, с. 260]. Додаємо сюди що це й комплекс робочих місць, і вантажопотік, і процес забезпечення споживачів транспортними, портовими, сюрвейерськими, стивідорними, агентськими та іншими послугами.

Тож основу господарсько-правової концепції регулювання транспортної діяльності, становлять такі положення: соціально-економічна роль та значення транспорту зумовлюють його місце у сфері господарювання і в широкому розумінні пов'язані не лише з процесом перевезення, а й з іншими видами транспортної діяльності; доцільність регулювання транспортних відносин нормами господарського законодавства пов'язується з галузевим характером транспортної діяльності, як категорії, що опосередковує системне

сміслові значення транспорту. Натомість основними аргументами щодо господарсько-правового регулювання водного транспорту є, по-перше, соціально-економічна роль морського й річкового транспорту, яка проявляється у міжгалузевому характері прояву результатів наданих транспортних послуг, задоволенні потреб населення у міжнародних морських й річкових перевезеннях, забезпеченні фахівців морської й річкової галузі робочими місцями, задоволенні постійного й безперебійного вантажопотоку, по-друге, комплекс норм транспортного права є системними та відображаються у загальному й спеціальному законодавстві, проте не забуваймо про приналежність його до господарського, адже беручи до уваги позицію системного підходу, транспортне право може бути визначено як підгалузь господарського права, що однозначно сприятиме вирішенню питання про існування зв'язків із системою господарського права та іншими галузями права. Додатковими аргументами для визначення транспортного права підгалуззю господарського права можуть бути такі:

- 1) кодифікація господарського законодавства, що зумовлює наявність загальних норм про транспортну діяльність;
- 2) системність і кодифікованість транспортного законодавства з огляду на множинність норм, що регулюють транспортну діяльність та їх галузевий характер [2, с. 140].

З огляду на вищезазначене досить впевненою вбачається позиція щодо застосування норм господарського права до регулювання господарських відносин на водному транспорті. Проте є й протилежна точка зору згідно з якою деякими науковцями аргументується позиція щодо доцільності розгляду згаданих відносин з точки зору адміністративного права. При цьому висловлюється думка що норми транспортного законодавства є імперативними та разом з тим у зазначених відносинах беруть участь органи державної влади і саме це свідчить про приналежність правового регулювання цього виду суспільних відносин до адміністративних. Однак, на нашу думку щоб розв'язати це дискусійне питання необхідно звернутися до сутності господарських відносин на водному транспорті.

Підсумовуючи вищезазначене, перспективність господарсько-правового регулювання водного транспорту відзначається сутністю транспорту загалом та водного транспорту зокрема. При цьому розгляд господарських відносин на водному транспорті з

точки зору господарського права ґрунтується на феномені «транспортна діяльність», яка є частиною господарської.

Література

1. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посібник / за ред. В.С. Щербини, В.В. Рєзнікової ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Ліра-К, 2018. 800 с.
2. Клепікова О. Транспортне право України як підгалузь господарського права. Адміністративне право і процес. 2015. № 2(12). С. 134-141.